

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe kvaliteedi hindamine Järvamaa Kutsehariduskeskuse ehituse ja tsiviilrajatiste õppekavarühma hindamisaruanne

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2019

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
1. Üldosa	4
3. Ehituse ja tsiviilrajatiste õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes	6
3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus	6
Järeldused	10
3.2 Õppimine ja õpetamine	11
Järeldused	20
3.3 Õpetajad	21
Järeldused	24
4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused ehituse ja tsiviilrajatiste õppekavarühma osas	25

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväarsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavalist eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitused õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel kogutud andmed. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. Komisjoni liikmed on kinnitanud allkirjaga neile hindamise käigus teatavaks saanud informatsiooni konfidentsiaalsena hoidmise kohustust ja huvide konflikti puudumist. EKKA büroo on kooskõlastanud hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. Kool kinnitas, et neil ei ole vastuväiteid hindamiskomisjoni liikmete osas.

EKKA juhataja 17.09.2019 korraldusega nr 1-19/88/2019 moodustati **hindamiskomisjon koosseisus:**

Anu Vaagen	kutseõppe ekspert, OÜ Yebisu Eesti (juhatuse liige, koolitaja), komisjoni esimees
Karine Mandel	kutseõppe ekspert, Eesti Lennuakadeemia (välissuhete ja täienduskoolituste spetsialist, õppejõud), komisjoni sekretär
Raul Ammer	Kutseõppe ekspert, Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool, (arendusjuht, koolitaja), komisjoni liige
Enno Pöder	tööandjate esindaja, AS Merko Ehitus Eesti (kvaliteedijuht), Eesti Ehitusettevõtjate Liidu (EEEL) kutsekomisjoni liige
Laas Õun	tööandjate esindaja, Nordecon AS (teedehituse meister, teedehituse töödejuht, teedehituse objektijuht ja teedehituse projektijuht)
Margus Keerutaja	tööandjate esindaja, AS SOVEK (juhataja), Taltech Avatud Ülikool (täienduskoolitaja ehitusjuht 5 tasemele)

LÜHIKE HINDAMISPROTSESSI JA KÜLASTUSE KIRJELDUS

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid 29.10.2019 EKKA korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise koolituse. Seejärel töötasid komisjoni liikmed läbi kooli eneseanalüüsi aruande ja koostasid esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja EKKAg. Esialgses külastuskavas oli esitatud ka nimekirja lisamaterjalidest, millega komisjon soovis tutvuda. Kooli esindajal paluti võimalusel saata lisamaterjal

enne hindamiskülastust ning kool tuli komisjoni palvele vastu. Lisamaterjalide eelnev läbitöötamine valmistas komisjoni põhjalikult ette ja muutis hindamiskülastuse konstruktiivsemaks.

Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande ja lisamaterjalide põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning koostasid sellekohased küsimused iga intervjuu jaoks. Hindamiskülastuse eel toimunud koosolekul 19.11.2019 lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuseks, sh kohtumised õppekavarühmaga seotud tööandjatega/praktikakohtadega.

Hindamiskülastus toimus 20.11.2019 Järvamaa Kutsehariduskeskuse Säreveere õppekohas. Komisjon vestles kooli esindajatega vastavalt külastuskavale, vaatles kahte tundi – teoreetilist ja praktilist ning tegi õppekeskkonnaga, sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega tutvumiseks ringkäigu.

Komisjoni liikmed vestlesid ka õppekavarühma praktikaettevõtete esindajatega. Praktikaettevõtete nimekirja andis komisjonile õppekavarühma esindaja juba enne hindamiskülastust. Vestlused toimusid telefoni teel või külastuse käigus järgmiselt: 14.11.2019 Sonmak Group OÜ (Marek Jürgens), 19.11.2019 TREV-2 Grupp AS (Andro Aavik), 22.11.2019 Paide MEK AS (Janek Lohu), 22.11.2019 Catalina OÜ (Margus Pruuli), 22.11.2019 ja 25.11.2019 Tariston AS (vastavalt 22.11 Marek Kelgo ja Aleksandr Lember ning 25.11. Kaspar Kaldjärv).

Hindamiskülastus kulges lodusalt, sest oli kooli poolt hästi ette valmistatud, sh võimaldati komisjonil juba eelnevalt lisamaterjale analüüsida. Praktikaettevõtted olid abivalmis ja toetasid komisjoni omapoolsete kommentaaridega. Probleeme ei esinenud. Hindamiskülastuse järel toimunud koosolekul lepiti kokku ülesanded aruande struktuuri osas ja komisjoni hinnangute põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühiste järeldustele, mis väljenduvad aruandes.

Aruande lõpliku variandi koostamisel arvestati kooli kommentaare osaliselt. Komisjon esitas lõpparuande EKKAle tähtaegselt 14.01.2020.

1. Üldosa

Kooli kontaktandmed:

Koolijuhi nimi: Rein Oselin

Kooli aadress: Tallinna 46, Paide 72720

Telefon: +372 525 3738

E-post: kool@jkhk.ee

Koduleht: www.jkhk.ee

Hindamise korralduse kontaktisik koolis: Ivar Kohjus, juhtõpetaja, telefon +372 525 5265, e-post: ivar.kohjus@jkhk.ee

Kooli eripära, missioon, visioon, väärtused ja arengukava peamised eesmärgid:

Järvamaa Kutsehariduskeskus (edaspidi JKHK) on Eesti üks enim reformitud koole ning on samas õppijate arvult, mis varieerub 800-1300 vahel, maakonna suurim. Lisaks osaleb täiskasvanutele mõeldud täiendus- ja ümberõppe kursustel üle 2000 õppija aastas. JKHKs toimub õppetöö 13 õppekavarühmas (edaspidi ÕKR) ning eripäraks on see, JKHKs on Eestis ainukesena kalanduse ja veterinaaria õppekavarühmad ning õppekavadel nagu hobuhooldaja, teedeehitaja ja veekäitlusoperaator on võimalik õppida vaid JKHKs.

Kooli **visiooniks** on olla tuntud, tunnustatud ja hinnatud elukestva kutseõppe keskus ning **missiooniks** on seatud väärt ja väärikas kutseoskus ning pädev täiendõpe kogu eluks. Oma **põhiväärtustena** toob kool välja: koostöö, pühendumuse, pädevuse, paindlikkuse ja pideva arengu. **Üldiseks eesmärgiks** on seatud Eesti elanikkonna vajadustele ja võimetele vastavate kvaliteetsete, paindlike ja mitmekesiste valikutega kutseõppevõimaluste loomine, mis vastavad tööturu arenguvajadustele.

Strateegiliste eesmärkidena on aastateks 2017-2020 kinnitatud arengukavas eraldi välja toodud paindlikud ja mitmekesiste valikutega ning tööturu arenguvajadusi arvestavad õppimisvõimalused; kooli tulemuslik juhtimine; ennast väärtustav, väärikas, asjatundlik ning tugev ja motiveeritud meeskond; hea maine huvigruppide hulgas ning selline ressursside planeerimine ja kasutamine, mis tagab kaasaegse ja õppekavade vajadustest lähtuva õpi- ja töökeskkonna.

Tabel 1. Ülevaade aruande perioodil **ehituse ja tsiviilrajatiste ÕKRis** rakendatud õppekavadest

Õppekava nimetus	Kvalifikatsioonitase; esma/jätku	Kood EHISes	Maht (EKAP)	Rakendus-aasta	Õppevormid	Õppekava ja rakenduskava lingid	Juht
Teedehitus	IV tase; esma (kutsekeskharidus)	85351	180	2009	Statsionaarne koolipõhine	Suletud 21.09.2018	
Teedehitus	IV tase; esma (kutseõpe põhihariduse nõudega)	104966	120	2010	Statsionaarne koolipõhine	Suletud 21.09.2018	
Teedehitus	IV tase; esma (kutseõpe keskhariduse nõudega)	104524	120	2010	Statsionaarne koolipõhine	Suletud 21.09.2018	
Puit- ja kiviehituse restauraator	IV tase; esma (kutsekeskharidus)	141843	180	2015	Statsionaarne koolipõhine	Suletud 07.09.2016	
Kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehitus	IV tase; esma (kutsekeskharidus)	101884	180	2010	Statsionaarne koolipõhine	Suletud 21.09.2018	
Kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehitus	IV tase; esma (kutseõpe põhihariduse nõudega)	105164	120	2010	Statsionaarne koolipõhine	Suletud 21.08.2018	
Teedehitaja	IV tase; esma (kutsekeskharidus)	142137	180	2016	Statsionaarne koolipõhine	Õppekava Rakenduskava	Ivar Kohjus
Kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehitus	IV tase; esma (kutsekeskharidus)	134909	180	2016	Statsionaarne koolipõhine	Õppekava Rakenduskava	Ivar Kohjus
Ehitusviimistlus	IV tase; esma (kutsekeskharidus)	144258	180	2016	Statsionaarne koolipõhine	Õppekava Rakenduskava	Ivar Kohjus
Müürsepp	IV tase; esma (kutseõpe)	194357	90	2018	Statsionaarne koolipõhine	Õppekava Rakenduskava	Ivar Kohjus
Plaatija	IV tase; esma (kutseõpe)	137737	30	2015	Statsionaarne kooli- või töökohapõhine	Õppekava Rakenduskava Rakenduskava	Ivar Kohjus
Maaler	IV tase; esma (kutseõpe)	209197	60	2019	Statsionaarne kooli- või töökohapõhine	Õppekava Rakenduskava Rakenduskava	Ivar Kohjus
Kaldkatuseehitaja	III tase; kutseõpe	209198	60	2019	Statsionaarne kooli- või töökohapõhine	Õppekava Rakenduskava Rakenduskava	Ivar Kohjus
Pottsepp-sell	III tase; kutseõpe	133898	30	2015	Statsionaarne koolipõhine	Õppekava Rakenduskava	Ivar Kohjus

Tabel 2. Ülevaade aruande perioodil õppekavadel õppijatest

Õppekava nimetus	Alustamis aeg	Alustanud õppijad	Lõpetamise aeg	Lõpetanud õppijad	Õppis 15.09.19
Kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehitus 114397	2013	15	2017	14	-
Kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehitus 114397	2014	17	2015	13	-
Kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehitus 101884	2013	19	2016	7	-
Kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehitus 101884	2014	14	2017	8	-
Kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehitus 101884	2015	14	2018	6	-
Kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehitus 101884	2016	16	2019	12	-
Ehitusviimistlus 144258	2017	17	2020	-	9
Ehitusviimistlus 144258	2018	17	2021	-	10
Ehitusviimistlus 144258	2019	16	2022	-	17(1 lisaks)
Teedehitus 85351	2013	20	2016	12	-
Teedehitus 85351	2014	16	2017	9 (KUÕ-s 3)	-
Teedehitaja 142137	2015	20	2018	11	-
Teedehitaja 142137	2016	21	2019	13	-
Teedehitaja 142137	2017	14	2020	-	10
Teedehitaja 142137	2018	14	2021	-	13
Teedehitaja 142137	2019	13	2022	-	13
Mürsepp 194357	2019	1	2019	1	0
Plaatija 137737	2017	15	2017	13	-
Plaatija 137737	2018	26	2018	14	-
Plaatija 137737 (I grupp veeb/II sept)	2019	34	2019/2020	12	18
Plaatija 137737 PRÕM	2018	14	2019	9	-
Plaatija 137737 PRÕM (I grupp veeb/II sept)	2019	5	2019/2020	1	4
Maaler 209197	2019	16	2020	-	16
Kaldkatuseehitaja 209198 PRÕM	2019	14	2020	-	14
Pottsepp-sell 133898	2015	33	2016	24	-
Pottsepp-sell 133898	2016	34	2017	25	-
Pottsepp-sell 133898	2017	35	2018	19	-
Pottsepp-sell 133898	2018	38	2019	27	-
Pottsepp-sell 133898	2019	24	2020	-	24

3. Ehituse ja tsiviilrajatiste õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- õpetajad.

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Hindamiskriteeriumid

1. Õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;

2. õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

ÕPPEKAVAARENDUS

Aruandeperioodil hõlmab hinnatav õppekavarühm (edaspidi ÕKR) 14 õppekava (vt tabel 1), millest 2019/20. õa seisuga on kasutusel 8. Kõik õppekavad on registreeritud Eesti Hariduse Infosüsteemis (edaspidi EHIS). Tasemeõppe vormiks on statsionaarne õpe, mis jaguneb kooli- ja töökohapõhiseks õppeks. Viimast rakendatakse PRÕMi raames plaatija, maalri ja kaldkatuseehitaja õppekavadel. ÕKRI eripära on teedeehitaja eriala, mida mujal Eestis kutseõppes õppida ei saa.

HEV õppijatele on koostatud individuaalseid õppekavasid, mis toetavad neid õppekava läbimisel ning seda kinnitasid nii eneseanalüüsi aruanne, vestlused hindamiskülastusel kui lisadokumendid.

ÕKRI õppekavaarenduse ja rakenduskavade koostamise eest vastutab juhtõpetaja. Vestlusest õppe- ja arendustöö üksuse juhi ning juhtõpetajaga selgus, et hinnang erialade vajadusele on lähtunud OSKA raportist, tööturu analüüsist ning tööandjate vajadustest, nt kaldkatuseehitaja õppekava koostamine põhines OSKA raportist selgunud vajadusel ja algas koostööst Eesti Ehitusettevõtete Liiduga. Kohtumised tööandjatega on andnud sisendi kinnisvarahaldur tase 5 ja lamekatuseehitaja õppekava koostamiseks 2020. aastaks. Tööandjate vajaduste kaardistamist toetab juhtõpetaja osalemine erinevates kutsekomisjonides ja kutsestandardite töörühmades, nt korstnapühkijate kutsekomisjonis ja pottsepatööde kutsestandardi töörühmas. Samadel alustel toimub õppekavaarendus ka edaspidi.

Eneseanalüüsi aruande põhjal pole hindamisperioodil õppekavades muudatusi tehtud. Õppekavade aluseks olevad uued kutsestandardid betoonkonstruktsioonide ehitaja tase 4, krohvija tase 4, maaler tase 4, plaatija tase 4 kehtivad alates 06.05.2019 ning teedeehitaja tase 4 alates 28.05.2019. Vestlusest õpetajatega selgus, et arendustööd käivad rakenduskava tasandil, kuid neidki pole veel jõutud muuta.

Õppijad on õppekavade (pigem küll rakenduskavade) arendusse kaasatud rahulolu-uuringute kaudu ning nagu vestlusest õppijate ja õpetajatega selgus, saavad õppijad õppeprotsessis oma arvamust avaldada ja ettepanekuid teha. Selle tulemusel on õpe kujunenud praktilisemaks. Vestlustest selgus, et töökohapõhises õppes lepatakse õppijatega õppe alguses õppesisu kokku ja sellega arvestatakse.

Spetsialiseerumise ja valikõpingute moodulite lisamine õppekavadesse sõltub peamiselt tööandjate soovitudest ja kooli võimalustest, nt on tööandjate soovitusel lisatud teedeehitaja õppekavasse mitmed valikmoodulid (nt saetööd) ja ehitusviimistluse õppekavasse planeeritakse puhastuse valikmoodulit seoses selle koostamisega kinnisvarahalduri õppekavasse. Vestlusest juhtõpetajaga selgus, et õppijad saavad valikmooduleid valida nii oma õppekavas olevate valikmoodulite hulgast kui ka teistest ÕKRI õppekavadest.

ÕPPEKAVADE SISU, MEETODID, ÕPIVÄLJUNDID

ÕKRI õppekavadest on teedeehitaja, pottsepp-selli, kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehituse ning plaatija õppekavades õpingute alustamise tingimuseks tervisenõuetele vastamine. Kutseharidusstandardis sellist nõuet aga sätestatud ei ole.

Kooli kodulehel on eksitav info, mille kohaselt pottsepp-selli õppekava õpingute alustamise tingimuseks on põhiharidus. Kooli õppekavas ning kutseharidusstandardis seda tingimust ei ole.

ÕKRI õppekavade rakenduskavade eest vastutab juhtõpetaja, õpetajad osalevad koostamises ja tööandjad toetavad soovitustega. Kõik rakenduskavad on kooli koduleheküljel. Rakenduskavad on üles ehitatud väljundipõhise õppe põhimõtetest lähtuvalt, kuid kohati on sisu ebaühtlane, nt ehitusviimistluse kutsekeskhariduse õppekava tase 4 maalritööde moodulis on esimese väljundi hindamismeetodiks õpimapp ja iseseisev töö, kuid hindekriteerium sisaldab ka esitlust; kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehituse õppekava moodulites esinevad eristava hindamise puhul stamplused: hinne „4“-„hea“ *õpiväljundid on saavutatud lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine, iseseisev töö on esitatud nõuetekohaselt*; hinne „5“ –„väga hea“ *õpiväljundid on saavutatud lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite iseseisev, eesmärgipärane ja loov kasutamine (sh töödistsipliinist kinnipidamine), iseseisev töö on esitatud nõuetekohaselt*. Komisjoni hinnangul jätavad sellised stampkirjeldused hindekriteeriumid ebamääraseks ning ei anna õppijale selgust, kuidas ikkagi hinnatakse ja mõõdetakse konkreetse väljundi puhul lävendit ületavat taset ja väljundi eesmärgipärast kasutamist. Samasugune üldsõnalisus iseloomustab ka teedehitaja rakenduskavade hindekriteeriume. Teedehitaja rakenduskavas keele ja kirjanduse hindekriteeriumidesse on nt sisse kirjutatud vigade tegemine (Hinne „3“ - *Esitab õpimapi, töölehed ja muud tehtud kirjalikud tööd, milles esineb suuremaid puudujäike, kuid nõutud materjal on olemas*), sama ka võõrkeele moodulis.

Maalri ja kaldkatuseehitaja koolipõhise õppevormi rakenduskavades pole kirjeldatud auditoorse, iseseisva töö, praktika ja praktilise töö mahud.

ÕPPEKAVADE TULEMUSLIKKUS JA TRENDID

Kuna teedehitaja õppekaval puudus kuni 2019. a-ni kutseeksami võimalus, siis oli kutseeksami sooritanute osakaal varasematel aastatel tagasihoidlik. Tabel 3 annab ülevaate õppekavarühmas kutseeksamiga lõpetajate osakaalust kõikidest lõpetajatest.

Tabel 3. Kutseeksamiga lõpetajate osakaal (%)

	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
ÕKR	14	50,3	64,3	79,4	79,2	95
Kool	60,1	68,4	74,2	85,5	85,3	

Kutseeksamite sooritamine on olnud 2019. a tulemuslik: teedehitaja õppekaval 100%, plaatija õppekaval 100%, pottsepp-selli õppekaval 92,59%, kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehitaja erialal 83,33%, müürsepp tase 4 83%.

Lõpetanute osakaal varieerub õppekavade lõikes alates 36,8% kuni ligi 100%-ni. Õpingutega lõpuni jõudmine on probleemiks kutsekeskhariduse 3-aastastel õppekavadel, millel õppijad on noored, kelle erialavalik ei pruugi õigeks osutuda, ning väiksem lühematel kutseõppe õppekavadel, kus õppijad on täiskasvanud, kellel on selgem ja kindlam erialavalik. Õppekavadel alustanute ja lõpetanute arvudest annab ülevaate tabel 2 (lk 6).

Infot lõpetajate tööturul rakendumise ja edasiõppimise kohta koolilt ei tulnud. Vilistlased tõid vestlusel välja, et nende käest pole pärast lõpetamist tagasisidet küsitud.

Õppijate rahulolu uuritakse iga-aastaste rahuloluküsitlustega ning tervikuna on ÕKRI õppurid nii õppe läbiviimise kui hindamisega rahul. Rahulolunäitajad ületavad viimasel kolmel aastal nii seatud eesmärgi kui kooli keskmist. Ülevaate annab tabel 4.

Tabel 4. Õppijate rahulolu õppetöö läbiviimise ja hindamisega

Õppeaasta	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Õppetöö läbiviimine	3,77	3,76	3,72	4,39	3,97	4,34
Hindamine	3,77	3,76	3,72	4,39	3,97	4,34

Rahuloluküsitlustele on järgnenud õppegruppide arutelud, kus õppijad räägivad oma soovidest ja ettepanekutest. Sellele järgneb ÕKRI töökoosolek, kus hinnatakse ettepanekute mõistlikkust ja teostatavust ning kavandatakse parendustegevused, nt lõimiti teedeehitaja eriala õppijate tagasiside põhjal põhjalikumalt teoreetilist ja praktilist õpet ning suurendati praktilise töö mahtu.

TÄIENDUSKOOLITUSED

Täiendusõppe korraldamise eest tervikuna vastutab täiend- ja ümberõppe talituse koolitusjuht ja ÕKRI tasandil tegeleb planeerimisega juhtõpetaja, kes kooskõlastab kursused koolitusjuhiga. ÕKR pakub laias valikus õpetatavate erialadega seotud koolitusi. Vestlustest selgus, et koolituste pakkumisel arvestatakse järgmisi soovide ja ettepanekuid: koolitustel osalejate tagasiside, tööandjate vajadused, info messidelt ja Töötukassast. Viimane teeb koolitusvõimaluste kohta perioodilisi päringuid.

Täienduskoolituse õppekavade arendamisel teeb talitus koostööd ÕKRI juhtõpetaja ja tööandjatega. Näiteks koostati koostöös Eesti Tuletõrje Liidu esindajaga korstnapühkijate tase 3 ja 4 õppekava, mida on hinnataval perioodil täiendusõppes rakendatud. Siingi toetab õppekava arendust juhtõpetaja kuulumine erinevatesse töörühmadesse, mis võimaldab vajadustele kiiresti reageerida, nt on hetkel päevakorras korstnapühkija tase 5 õppekava koostamine, mida Eestis hetkel pole. Tellimuskoolituste puhul osalevad ettevõtted õppekava koostamisel põhimõttel, et alguse teeb kool ja ettevõtted täiendavad.

Valdav osa täienduskoolitustest toimub riikliku koolitustellimuse (RKT) raames, lisaks ka teiste projektide-programmide poolt rahastatuna, nt Euroopa Sotsiaalfond (ESF). Laiemale sihtgrupile mõeldud tasulisi koolitusi on vähe, sest inimesed on hinnatundlikud. Tasuliste, laiematele sihtgruppidele, sh eraisikutele mõeldud koolituste pakkumist hakatakse katsetama 2020/21. õa-st seoses ESFi toetuste lõppemisega. Koolitusi viivd läbi ÕKRI õpetajad ning neile makstakse selle eest lisatasu.

ÕKRI eneseanalüüsi aruande põhjal viidi täienduskoolitusi läbi 2016. a 19 tk, 2017. a 23 tk, 2018. a 27 tk ja 2019. a septembri seisuga 9 tk. Lõpetajate hulk on ligi 100%. Koolitusjuhi sõnul lõpevad kõik täienduskoolitused tunnistuse saamisega, sest kool kontrollib õpiväljundite saavutamist mingis

vormis, nt kirjalik test, suulised küsimused praktilise soorituse kohta jne. Koolituste turundusega tegelevad koolitusjuht ja juhtõpetaja ning infokanalitena kasutatakse e-posti, meediat ja sotsiaalmeediat. Siiski tõdetakse, et turunduseks kulub aega ning napib teadmisi. Täienduskoolituse ja tasemeõppe vahel toimub liikumine mõlemas suunas: minnakse üle ühelt teisele. Vestlusest täiendusõppijatega selgus, et õppijad on väga rahul nii koolituste sisu kui tasemega ning soovivad kursusi ka teistele.

PARENDUSTEgevuste ANALÜÜS

Enesehindamise aruandes on ÕKR välja toonud kaks parendusvaldkonda: jätkuv uute õppekavade loomine ja olemasolevate vastavusse viimine kutsestandarditega ning koostöö teiste ÕKRidega, kuid parendustegevused hõlmavad vaid esimest valdkonda.

Hindamiskülastuse hetkeks oli ÕKR saanud info, et kinnisvarahaldus viiakse riiklikul tasandil ehituse ÕKRist juhtimise alla, mis tähendab, et kinnisvarahaldur tase 5 õppekava arendamist hõlmavad tegevused pole ÕKRi jaoks enam päevakorral.

Hindamiskomisjon leiab, et ÕKRi esitatud parendustegevused on asjakohased ning tähtsajad ja vastutajad on määratud, aga määratleda on lisaks vaja, milles seisnevad parendustegevused koostöö arendamises teiste ÕKRidega.

Järeldused

Tugevused

- Õppekavarühm toetub õppetöö arendamisel tööturu-uuringutele, tööandjate tagasisidele ja teiste huvigruppide ootustele ning partnerlussuhete loomise ja hoidmisega tegeletakse järjepidevalt. See tagab õppe vastavuse ja arendamise vastavalt töömaailma reaalsele vajadusele.
- Õppekavarühma eripära on teedehitaja eriala, mida mujal Eestis kutseõppes õppida ei saa.
- Täienduskoolituste pakkumine on hinnataval perioodil kasvanud ja lõpetajate protsent on kõrge, mis näitab, et täienduskoolitused on kvaliteetsed ja nende pakkumine on jõudnud sihtgrupini.
- Tasemeõppe kutseksamiga lõpetanute osakaal on hinnataval perioodil tõusva trendiga, saavutades 2018/19. õa-l 95%, mis näitab ÕKRi sihipärast tööd.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitus selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks

- Õppekavade rakenduskavades ei ole hindamine täielikult väljundipõhine, eristava hindamise puhul esinevad hindekriteeriumide „4“ ja „5“ puhul stampkirjeldused, mis pole konkreetseid väljundeid arvestades selged ja mõõdetavad.
Komisjon soovib rakenduskavades pöörata tähelepanu sellele, et hindamine neis oleks väljundipõhine. Eristava hindamise puhul tuleks selgelt sõnastada hindekriteeriumid, et õppijale oleks arusaadav, mis on väljundit ületav tase (mille eest on võimalik saada „4“ ja /või „5“).

- Maalri ja kaldkatuseehitaja koolipõhise õppevormi rakenduskavad ei sisalda auditoorse, iseseisva töö, praktika ja praktilise töö mahte. Komisjon soovib maalri ja kaldkatuseehitaja koolipõhise õppevormi rakenduskavades välja tuua auditoorse, iseseisva töö, praktika ja praktilise töö mahud.

Arenguvõimalused

- Komisjon soovib ÕKRI teedehitaja, kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehituse, pottsepp-selli ning plaatija õppekavades õpingute alustamise tingimusena tervisenõuete sissekirjutamine üle vaadata, sest kutseharidusstandard sellist nõuet ei sätesta. Komisjon pöörab tähelepanu ka sellele, et kooli kodulehel on eksitav info, mille kohaselt pottsepp-selli õppekava õpingute alustamise tingimuseks on põhiharidus. Kooli õppekavas ning kutseharidusstandardis seda tingimust ei ole.

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1. õppijate erialavalik on toetatud;
2. õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
3. õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
4. õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktilal lähtub õpiväljunditest;
5. õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

ÕPPIJATE ERIALAVALIKU TOETAMINE

Hindamiskülastusel toimunud vestluste, eneseanalüüsi aruande ja esitatud dokumentide alusel kasutab kool ehitusvaldkonna erialade tutvustamiseks ning potentsiaalsete õppijate leidmiseks erinevaid võimalusi ja näeb erialade populariseerimisega vaeva. Koolil on head suhted avalikkusega ja koostööd tehakse erinevate huvigruppide ja tööandjatega, kaasatakse ka Töötukassat ja Rajaleidjat. Vestlustes nimetati mitmeid süsteemseid tegevusi kooli õppekavarühma erialavaliku toetamisel. Samuti sai kinnitust, et kool kavandab erinevaid ÕKRI reklaamüritusi, mis toimuvad vastavalt kooli turundusplaanile (osalemine messidel, lahtiste uste päeva üritused, oskuste öö, Noorel Meistril osalemine, eelkutseõpe jne). Samuti käiakse juhtõpetaja eestvedamisel tutvustamas õppimisvõimalusi maakonna koolides. Vestlusel vilistlastega toodi välja, et teadlikku erialavalikut soodustab väga edukalt eelkutseõpe ja seda soovitati laiemalt rakendada.

Esiletõstmist väärrib asjaolu, et 2018/19. õa-l oli ehitusvaldkonnas õppijad 14 maakonnast üle Eesti. Süsteemse tegevuse tulemusena toob kool välja SA Innove korraldatud uuringu „Kutsehariduse maine üldhariduskoolide õpilaste, õpetajate ning lapsevanemate seas“, mis näitas, et 53% Järvamaa õpilastest on teadlikud kutseharidusest, sh vabariigi keskmine näitaja on 33%. Töökohapõhiseid õpivõimalusi on tutvustatud ehitusvaldkonna ettevõtetele ja sõlmitud on mitmeid koostöölepinguid.

Põhikoolijärgsete õppijate arv on vähenenud, kuid nii koolis tervikuna kui ka ÕKRis pole õppijate arv vähenenud, mis annab tunnistust sihipärasest tööst. Õppijad tõid vestlusel positiivsena välja asjaolu, et ÕKRis on väga hea erialade valik, ühtne kooli meeskond ning hea praktiline õppebaas. Vestlustest

vilistlastega selgus, et nende lapsed on asunud kooli õppima ning nad on kooli oma sotsiaalses võrgustikus soovitanud.

Õppijate vastuvõtt toimub SAISI keskkonnas, kuid lisaks saab dokumente esitada koolis kohapeal. Vastuvõtu protsessi osaks on ka vestlus, milles osalevad kandidaadid ja nende vanemad (kui kandidaat on alaealine), ÕKRI juhtõpetaja, kutseõpetajad ning õppegruppide juhataja. Tulevaste õppijate esmane toetamine õigel eriala valikul algab just kooli vastuvõtuvestlusel. Vajadusel kaasatakse tugipersonal ja vestlusel selgitatakse välja võimalikud erivajadused. Neil juhtudel korraldatakse tugimeetmete rakendamine juba õppetöö alguses.

Vastuvõtu protsessi analüüsitakse süsteemselt. Esmalt arutavad vajalikud muudatused ühiselt läbi ÕKRI õpetajad, seejärel toimub juhtõpetajate koosolek, kus ettepanekud koondatakse ning lõpuks kinnitab muudatusettepanekud nõukogu, nt analüüsi 2019. a suvist vastuvõttu ja otsustati, et edaspidi võetakse ka paberil dokumente vastu kogu suveperioodi jooksul.

ÕPIKESKKOND, OHUTUS, KESKKONNAHOID

ÕKRI õppetegevus on uuendatud õppekompleksis – ehitusmajas, mille materiaal-tehniline baas on väga hea ning vastab kõikidele vajadustele. Seal on tööruumid praktiliste tööde läbiviimiseks ja õppeklassid, kus on võimalus ühendada teooriat ja praktikat, õppevahendid on mitmekesised. Ehitusmajas on lisaks ka teetöömashinade imitaatorite õppeklass ja arvutiklass. Praktiliseks tööks sobivad hästi kooli territooriumil asuvad objektid, nt peahoone, õpilaskodud, söökla, kooli territooriumil olevad teed jne. Õppekompleksi kasutatakse ühiselt teiste ÕKRidega, nt toimub põllumajanduse eriala õppijate ehituse- ja remonditööde mooduli õpe ehitusmaja õppelaboris. ÕKRI eesmärgiks on õpikeskkonda arendada, majandades efektiivselt eelarveliste, projekti- ja majandustegevusest laekuvate tuludega.

Samas saaks häid võimalusi ka efektiivsemalt kasutada, nt ilmnes vestluse käigus, et ÕKRil on masinate imitaatorid olnud juba 2012. a-st ja ka valmisolek nende kasutamiseks, kuid realselt hakati 3D masinjuhtimise imiteerimist õpetama alles hiljuti. Õppijate ning ka avalikult kasutatava söökla sanitaartechnilised tingimused vajavad uuendamist, võrreldes õpperuumide ja praktikalaboritega on vahe märgatav. Samuti vajaks suurendamist puistematerjalide mitmekülgsus teedeehitaja erialal.

Iseseisvaks tööks võimaldatakse kasutada arvutiklassi ja muid klassiruumi, mis kõik on kaasaegsed. Õppijate rahulolu õpikeskkonnaga on viimastel aastatel ületanud eesmärgi ning kui õpetajate rahulolu töötingimustega oli 2017. a 4,17, siis 2018. a juba 4,88. Kooli eesmärk on seejuures 4,0.

Õppevahendeid saab ÕKR suuresti sponsoritelt ja kingitusena ning vahendeid kasutatakse ühiselt teiste ÕKRidega, nt teedeehituse erialal kasutatavaid õppevahendeid kasutavad teetöömashinade juhi eriala õppijad, mootorsõidukitehnikud ja põllumajanduse eriala õppijad ning trimmerid ja saetehnika (lisaks turvavarustus) on ühiskasutuses teedeehituse ja põllumajanduse erialaga. Koostöösuhetel ehitusmaterjalide tarnijate ja tootjatega on väga head ja põhinevad peamiselt juhtõpetaja isiklikel suhetel. Alates 2016. a septembrist on oluliselt suurenenud koostöö ehitusmaterjalide tootjate või maaletoojatega õppematerjalide soetamisel (sponsorlus), nt Henkel Balti OÜ (ehitussegud, vahud, silikoonid, liimid), Sait-Gobain Eesti (Weberi segud, Gyprok kipskartongplaadid, Fibo plokid) jne.

Sageli kaasnevad sponsorlusega tootetutvustused/koolitused, mis muudavad õppetööd vaheldusrikkamaks ja näitavad õppijatele uusi tehnoloogiaid. Vestlusel osalenud vilistlased hindasid seda kõrgelt nii oma põhiõpingute kui hilisemate täienduskoolituste puhul. Siiski peab aga tõdema, et puitmaterjali osas sponsorlus puudub ning kool on eneseanalüüsis ise riskitegurina välja toonud õppevahendite jätkusuutlikkuse olukorras, kui sponsorite hulk väheneb.

Eneseanalüüsi aruandes on välja toodud, et õppijate tööhutusosalane juhendamine toimub vastavalt kehtestatud korrale enne praktilist õpet. Tööhutuse osas esines hindamiskülastusel puudusi. Ringkäigu ajal ÕKRI õppebaasis märkas komisjon, et õppijal puudusid isikukaitsevahendid (turvajalanõud, kiiver, helkurvest) rasketehnikaga töötades ja väga raskeid masindetaile käsitsedes, mis on suur tööhutusnõuete rikkumine. Õppeklassides puudusid masinatel (saed ja treipingid) kohati korrektsed ohutusjuhendid ja ohutusalsed plakatid või need olid aegunud. Tööhutuse puudulikkust tõid vestlustes välja ka ettevõtete praktikajuhendajad ning seda tunnistas ka juhtõpetaja. Tööandjate jaoks on tööhutus, tuleohutus ja kemikaalide käitlemine prioriteet nii ehitusobjektidel kui kontoritöö puhul, sest nõuete eiramine või nende mittetundmine võib põhjustada fataalseid tagajärgi. Koolil lasub vastutus juba alates enda õpperuumidest osutada täielikku tähelepanu antud teemale.

Ringkäigul ilmnes ka, et õppetöökodades kasutatavatel kemikaalidel puudusid ohutuskardid ning vestlusel juhtõpetajaga ei leidnud kinnitust, et koolis on tagatud (ehitusvaldkonnas) käitluses olevate kemikaalide ohutuskartide kättesaadavus (nõuded tulenevad kemikaaliseadusest ja määrusest "Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu- ja tööhutuse nõuded").

Samuti on ÕKRis puudulik tuleohutus, nt keevitusaparaadiga õppetöökojas puudus vastav arv tulekustuteid ja märgistus tulekustutite kohta oli puudulik (nõuded tulenevad tuleohutuse seadusest ja määrusest "Nõuded tulekustutitele ja voolikusüsteemidele, nende valikule, paigaldamisele, tähistamisele ja korrashoiule"). Seadmepargiga puidutöötlemise töökojas ei kontrollita töövahendeid (masinad ja seadmed) perioodiliselt ning vastavalt seadme valmistaja poolt ette nähtud ja õigusaktidest tulenevatele nõuetele. Töövahendite hooldustöid ka ei registreerita nõuetekohaselt (nõue tuleneb määrusest "Töövahendi kasutamise töötervishoiu- ja tööhutuse nõuded").

Õppijate töötervishoiu- ja tööhutusosalaste koolituste registreerimise kaartide osas ilmnes, et juhendamist tõendavas kaustas olid eeltäidetud vormid, kust puudusid juhendatavate andmed, kuid olid juhendaja allkirjad, mis kinnitavad juhendamist (nõue tuleneb töötervishoiu ja tööhutuse seadusest). Komisjon järeldeb siit, et õppijate juhendamine toimub vaid formaalselt.

Positiivsena saab välja tuua, et ÕKRis pööratakse tähelepanu keskkonnahoiule, mille kohta saab näitena tuua ehitusmajas olevad prügi konteinerid erineva prügi jaoks. Prügi sorteerimise ja jäätmekäitluse teema on eriti oluliseks muutunud ÕKRis pärast seda, kui personaliga liitus varasema Väätsa prügilatöökogemusega kutseõpetaja, kelle eesmärgiks on tõsta nii ÕKRI õppijate kui kolleegide keskkonnahoiu teadlikkust.

ÕPPE-, PRAKTILISE TÖÖ JA PRAKTIKAKORRALDUS

Üldist õppekorraldust reguleerib õppekorralduseeskiri ja detailset õppetööd tunniplaan. Tunniplaani koostamise aluseks on õppetöögraafik, kus on fikseeritud praktika ja praktiliste tööde nädalad ning täiskasvanud õppijate õppesessioonid. Alates 2019. a koostatakse tunniplaani õppeinfosüsteemis TAHVEL. Tunniplaan avalikustatakse õppijatele õppetööle eelneval nädalal kooli veebilehel.

Õppetöögraafiku koostamisel arvestab juhtõpetaja õppekava õppevormi, moodulite loogilist järjekorda (sh teoreetilise ja praktilise õppetöö vaheldumine), olemasoleva õppebaasi võimalusi ja õpetajate koormust. Töökohapõhise õppe korraldamisel toetab juhtõpetajat PRÕMi koordinaator. Täienduskoolitusi planeerib juhtõpetaja koostöös ÕKRI õpetajatega ja kooskõlastab koolitusjuhiga. Vestlustest ilmnes, et need toimuvad õhtul või nädalavahetusel ja seega ei sega regulaarset õppetööd.

Õppedokumentatsiooni kaasajastatakse õppe- ja arendustöö üksuse juhi sõnul igal aastal. Ühiste nõupidamiste kaudu on protsessi kaasatud juhtõpetajad ning ÕKRI ümarlaudade kaudu ka teised ÕKRI töötajad. Parendusettepanekuid saab esitada ka e-posti teel. Õppe ja selle korralduse tulemuslikkust analüüsitakse igal aastal arenguspetsialisti eestvedamisel, analüüs kajastub kooli tegevuskava täitmise tulemusaruandes ja lähtub elukestva õppe strateegiast ja kooli üldeesmärkidest. Analüüs on esitatud valdkondade kaupa, kus on välja toodud sihtväärtused, kitsaskohad ja parendustegevused.

Vestlusest õppe- ja arendustöö üksuse juhatajaga ilmnes, et koolis tegeletakse digipädevuse arendamisega, aga samas on see kindlasti parenduskoht ja hetkel pole parendustegevused vilja kandnud. Samuti kinnitasid õppijad, et e-õpet ei rakendata, aga õppematerjalid olevat ajakohased.

Õppeprotsess hõlmab ka õppijate iseseisvat tööd. Selleks annavad õpetajad õppijatele ülesanded ning nende lahendamisel saab vajadusel abi küsida e-posti teel või õpetajalt otse. Tagasisidet saadakse kas suuliselt või kirjalikult, see toimib ja õppijad on rahul. ÕKRis on koostatud ka iseseisvate tööde juhendid, kuid komisjonile esitatud juhendid on raskesti loetavad ja ebaühtlased, nt puuduvad selged töökäsud (õppija peab suutma ise ülesande välja lugeda), kohati hindamiskriteeriumid ning viis, kuidas tagasisidet saab. Mitmes juhendis on hindamise alusena välja toodud töö korrektne esitus, kuid juhendid ise ei vasta vormistatusnõuetele ja sisaldavad keelevigu.

Praktikakorraldust ja praktilist tööd reguleerib õppekorralduseeskiri ja praktikakorralduse eest vastutab juhtõpetaja (lepingud sõlmib direktor, praktika ajal õppijatega suhtlemine, praktikapäeviku ning aruande koostamise nõustamine ja praktikaseminari läbiviimine on kutseõpetajate vastutus). Komisjoni hinnangul on oluline, et ÕKR arvestab praktika planeerimisel ehitustööde hooajalisusega. Korralduslikult on praktikaperioodid jaotatud 30 EKAPit teise kursuse aprilli lõpust kuni kolmanda kursuse oktoobri keskpaigani (sh 7 nädalat vaheaega) ja 10 EKAPit kolmanda kursuse aprillis-mais. Ehitusviimistluse ja teedehituse õppekavadel on praktika erinevate moodulite sees. Praktikate ajad kattuvad ja see võimaldab vajadusel üldõpingute õppetööd ühiselt korraldada. Praktiline töö toimub õppelaborites ja kooli objektidel (õpilaskodu, söökla, õppepolügoon jne).

Praktikakorralduse töötajate hinnangul pole tasemeõppes praktikaettevõtete valikuga probleeme ja komisjonile esitatud praktikaettevõtete nimekirjas on teedehitaja õppekaval 11 ja ehituserialadel

34 ettevõtet. Üldjuhul leiavad õppijad küll ise praktikakohad, aga lai valik pakkumisi on ka ehitusmaja stendil (ettevõtted pöörduvad ise ÕKRI poole). Koolil on praktikaettevõtete tunnustamiseks kord, kuid tunnustatud on peamiselt siiski vaid PRÕMis osalevaid ettevõtteid. Ka välisriikides asuvate praktikakohtade hindamine ja juhendajate koolitamine on ÕKRI hinnangul arendamist vajav.

Praktikaettevõtete külastamine vajab parendamist, sest enamikes ettevõtetes pole kohal käidud. Isegi töökohapõhises õppevormis ei külastata kõiki ettevõtteid. Probleem pole niivõrd suurte ettevõtetega kui just väikestega, kus teevad praktikat üksikud õppijad (eelkõige ehituse õppekavadel). Ka vestlusest juhtõpetajaga selgus, et ÕKRI on praktikate osas suheldud üldjuhul suurettevõtetega ning seni pole väikeettevõtetega suhtlemine eesmärk olnud. Samas on just väikeettevõtetes probleemiks praktika õpiväljundite saavutamine. Juhtõpetaja sõnul on praktikakorralduse kitsaskohad tingitud õpetajate ajalisest ressursist, sest kohti ja õppijaid on palju ning kõiki pole võimalik külastada. ÕKRI on probleemi teadvustatud. Komisjon näeb siinkohal ühe arenguvõimalusena koostööd teiste sama ÕKRI hõlmavate kutseõppeasutustega ühise õppepolügooni loomisel, mis aitaks tagada ka nende väljundite saavutamise, mida ettevõttes pole võimalik saavutada. Samuti soovib komisjon võtta koostöö arendamisel tööandjatega eeskujuga praeguste suurpartneritega toimivast koostööst, eriti ehitusvaldkonnas.

ÕKRI eneseanalüüsi aruande põhjal toimus viimane praktikajuhendajate koolitus 16.-17.11.2017. Juhtõpetaja sõnul on ehitusettevõtete praktikajuhendajate koolitamine muutunud veebipõhiseks, st et kodulehel on vastav informatsioon. Töökohapõhise (TKP) õppekavadel on info põhjalikum, aga koolipõhise õppe praktikajuhendajate instruksioon ei täida praktikajuhendaja koolitamisel oma eesmärki, kuna keskendub peamiselt mõistete defineerimisele ja juhendaja ülesannete loetlemisele. ÕKRI kavandatakse vastavat materjali täiustada ning praktikajuhendajatele on koostamisel elektrooniline teadmiste test. Vestlusest praktikakorralduse töötajatega selgus, et teadmiste test oleks juhendajale endale ja selle tulemusi näeks ka kool, kuid elektroonilises keskkonnas nõustamise protsess ei ole praktikakorralduse töötajate sõnul veel lõpuni läbi mõeldud. Komisjoni hinnangul oleks vaja hetkel keskenduda koolitamise ja nõustamise sisule, mitte kontrollmeetodi väljatöötamisele.

Kuue praktikaettevõttega suheldes selgus, et praktikajuhendajate koolitamise võimalustest teadis vaid teedehituse ettevõtte Tariston AS, kelle esindajad on ka koolitusel osalenud. Teistes ettevõtetes pole koolitust pakutud, kuigi huvi koolituse vastu on olemas. Vestlustest selgus, et koostöö kooliga on seisnenud vaid dokumentide allkirjastamises ja infos, mida õppijad on jaganud (v.a Tariston AS). Samas on ettevõtted avatud kooliga koostööks, kuid oodatakse koolipoolset initsiatiivi. Ettevõtete tunnustamisest teab (on ka ise tunnustatud) ja sisulisemat koostööd (nt õppekavaarenduses) ÕKRiga teeb vestluste info põhjal samuti vaid Tariston AS.

Praktikadokumentideks on kolmepoolne praktikaleping, praktikaprogramm, hinnanguleht, praktika päevik, aruanne. Komisjonile esitatud dokumentidest ilmnes, et praktikandid on praktikaprogrammis/hinnangulehel oma enesehinnangu väga lakooniliselt täitnud, puudub hinnang oma oskustele ja toimetulekule ning kirjeldatud on pigem tundeid. Sama probleem oli aktuaalne ka ÕKRI eelmisel hindamisel. Praktikapäevikuid täidetakse samuti lakooniliselt ja sama sõnastust kopeerides. See näitab, et õppijatele pole selgitatud või nad ei mõista analüüsi rolli ja tähtsust oma

arengu kujundamisel. Praktikalepingud olid mõningatel juhtudel allkirjastatud 1-2 nädalat pärast praktika algust, ühel juhul koguni pärast praktika lõppu. Osa lepingutest polnud kolmepoolselt allkirjastatud. See viitab komisjoni hinnangul praktikakorralduse vormilisele pealiskaudsusele, mis ei toeta ka õppijates korrektsuse ja distsipliini arendamist.

Vestluses õppijatega arvati, et praktika on üldjuhul eesmärgipärane, kuid ilmnes ka selle mahupõhisus ehk oluline on tunde lugeda. Näiteks ei osanud teedeehitaja eriala õppijad öelda, mis eesmärkidega praktikale mindi, aga tunnid pidi täis saama. Samas teadis vestlusel osalenud gümnaasiumijärgne õppija praktika eesmärgi (teised teadsid, et on "mingid paberid, mis vaja esitada ja täita"). See näitab, et koolipoolne ettevalmistus ja selgitustöö on ebaühtlane. Õppijad hindasid praktikakogemust kokkuvõttes aga positiivseks ning kinnitasid ettevõtte- ja koolipoolset tuge.

Erasmuse programmi raames on välispraktika võimalused olnud alates 2013. a-st. Arengukava 2018. a tegevuskavast selgus, et õpirändes osaleb igal õppeaastal 3-4 õppijat, mis on teiste ÕKRidega võrreldes keskmine tulemus. Kool toetab õppijaid igati logistika ja elukoha hankimisega. Õppijatele korraldatakse välispraktikale saamiseks konkurss, kuhu peab esitama ingliskeelse CV. Projektijuhil sõnul on õppijad pärast välispraktikaid sotsiaalselt küpsemad, kuid siiski on põhiliseks mureks, sh teistes riikides õppijate sotsiaalsed pädevused tervikuna ehk nende arendamisega tuleks enam tegeleda. Näidetest selgus, et praktika on kulgenud väga ladusalt, kuid vajalik on olnud ka koolipoolne sekkumine. Vestlusest projektijuhiga selgus, et välispraktikal ECVEtit ei rakendata, selle võimalustest ei olda ÕKRis teadlikud.

Praktikaid, sh välispraktikaid kaitstakse avalikul kaitsmisel, kuhu on kaasatud kutseõpetajaid, teiste kursuste õppijad ning kutsutud ka tööandjad. ÕKRi juhtõpetaja koostab iga õa lõpus praktika koondaruande. Nendega tutvudes leidis komisjon, et aruanded ei sisalda tulemuste sisulist analüüsi.

Kutseeksami sooritamisel räägitakse õppijatele juba sisseastumisel ja edaspidi selgitatakse sissejuhatus õpingutesse moodulis täpseid sooritamise võimalusi ja nõudeid, mida kinnitasid vestluses kutseõpetajad. Ehitusviimistluse eriala õppijad peavad valima nelja teoreetilise kutseeksami vahel (plaatija, krohvija, maaler, põrandakatja). Ehitusettevõtjate Liidu info põhjal teavad ÕKRi õpetajad kutseeksami ülesandeid ja teoreetilist osa ning saab pikalt ette valmistuda. Seda, et koolis valmistatakse kutseeksamiteks spetsiaalselt ette, kinnitasid nii juhtõpetaja kui vilistlased ning töö tulemuslikkus kajastub ka positiivsetes eksamitulemustes (vt lk 8 kutseksamid).

ÕPPESISU, -METOODIKA JA HINDAMINE

ÕKRi eneseanalüüsi aruande põhjal on hindamisperioodil muutunud õpetamise meetodika: suurenenud on praktilise õppe maht, mida kinnitasid vestluses nii juhtõpetaja kui õpetajad. Vestlustest õppijatega selgus, et tavapäraseks õppimiseks on algul loeng ja seejärel praktiline osa (nt algul räägitakse, kuidas kipsplaati seinale panna ja siis tehakse seda praktiliselt). Ka rakenduskavades esitatud õppemeetoditest on domineerivaks loeng ja praktiline töö. Õppetööd muudavad vaheldusrikkamaks ettevõtete esindajate külaskäigud ja tootesitlused.

Vestlusest õpetajatega selgus, et osa õpetajatest eelistavad teooria ja praktilise õppe järgnevust ja teised rakendavad teooriat ja praktikat käsikäes. Juhtõpetaja sõnul on üheks ÕKRi eesmärgiks

teoreetilise õpetamise osa viimine miinimumi, et õppijatel jätkuks õppimise vastu huvi. Seda sihti toetab vestlus vilistlastega, kust selgus, et praktilist poolt võiks koolis rohkemgi olla.

Kutsekeskhariduse õppekavade rakenduskavades on välja toodud löimingud, kus üldharidusõpe on lõimitud eriala sisse, nt võõrkeel kasutusjuhendite ja materjalide kasutusvõimaluste kaudu, matemaatika pindalade ja ruumalade arvutamise kaudu, füüsika soojusjuhtivuse kaudu jne. Õpetajate hinnangul tehakse üldhariduslike ja erialateemade lõimimisel omavahel tihedat koostööd.

Tunnivaatlustel nägi komisjon teooriatundi (maalitööd lõimitud matemaatikaga), kus teooria oli lõimitud matemaatikaga ja praktilise tööga (remonditava ehitise mõõdistamine ning vajaliku pindala arvutamine). Komisjoni hinnangul oli lõimitud tund väga vaheldusrikas. Ka õppijad hindavad rohkem selliseid tunde, kus teooria ja praktika on lõimitud. Õppija arengut hinnatakse kujundavalt nii õppetöö jooksul, nt hindavad õppijad ja õpetajad koos tehtud töid (sh enesehindamine, vastastikune hindamine), kui kokkuvõtvalt. Moodulite kokkuvõttev hindamine toimub vastavalt õppekava rakenduskava kirjeldusele.

Praktikate hindamisel arvestatakse nii õppijate enesehinnangut kui ettevõtte hinnangut. Tööandjad hindavad lisaks töösooritusele ka võtmepädevusi. Eristava hindamise puhul on praktikamooduli hindekriteeriumid siiski üldsõnalised ja pole mõõdetavad (vt ka p 3.1. õppekavade õpiväljundid). Praktikandi võtmepädevuste hindamiseks on üldine hinnanguleht, kus on võimalik anda kolm hinnangut: vajab arendamist, tuleb toime juhendamisel, tuleb toime iseseisvalt. Komisjon leiab, et pole selge, mis tasemel võtmepädevusi hinnatakse (EKRI järgi nt tase 2 vajab juhendamist, tase 3 on tegutsemine iseseisvalt).

Õppija vastutus õppeprotsessis seisneb eneseanalüüsi aruande ja vestluste põhjal nt iseseisvate tööde tähtaegsel esitamises ja enda praktikaga seonduva korraldamises. Õppijate võimekuse arendamiseks korraldatakse koolisiseseid ja -väliseid ning rahvusvahelisi võistlusi, nt ülemaaline plaatijate mõõduvõtt, teedehitaja koolisiseseid kutsevõitlused, Soome Noor Meister jne. Kutsevõistlusteks valmistatakse ette õppetöö käigus, õppijatele antakse individuaalselt keerukamaid töid. Juhendamisel teevad koostööd nii üldharidusainete õpetajad kui ka juhtõpetajad ning osalejaid tunnustatakse ülekoolilistel üritustel avalikult.

SOTSIAALNE KESKKOND JA TUGITEENUSED

Seoses 2016. a toimunud olulise struktuurimuudatusega loodi eraldiseisev tugitalitus ning alates sellest on kutsekeskharidus- ja kutseõppurite toetamine erinevad süsteemid. Kutsekeskhariduse tasemel õppijate peamiseks kontaktisikuks on õppegruppide juhataja, kes on igapäevaselt majas ning suhtleb õppijatega telefoni ja e-posti teel. Kutsehariduses õppivate täiskasvanute peamiseks tugiisikuks on õppekava põhiõpetaja. Õppijate rahulolu ei ole seoses muudatusega tõusnud, vaid on stabiilne. Eneseanalüüsi aruandest ja vestlustest selgus, et põhiline oodatav tugitalituse tegevuste tulemus on katkestajate ja õppevõlgnevustega õppijate arvu vähendamine. Tugitalituse tegevused lähtuvad kooli tegevuskavast, igakuiselt antakse tagasisidet tugitalituse juhile.

Õppegruppide juhataja peab kutsekeskhariduse õppekavadel ja HEV õppijatega arenguvestlusi. Õppijad saavad enne vestlust eneseanalüüsiks töölehe, vaadatakse üle ka hinded ning küsitakse

tagasisidet õpetajatelt. Kogutud info põhjal tehakse analüüs, seatakse uued eesmärgid ja vaadatakse need järgmisel aastal vestlusel uuesti üle. Kord kuus toimub ümarlaua koosolek, kus osalevad juhtõpetaja ja konkreetse valdkonna õpetajad, ning mille eesmärk on võimaluste leidmine õppijate toetamiseks. Nende tegevuste tulemusel suunatakse õppijad vajadusel edasi spetsialisti juurde. Tänu meeskonna kompaktsusele on ka suhtlemine ja infovahetus kiire ja vahetu.

Õppijate karjäärinõustamisel teeb õppegruppide juhataja koostööd Järvamaa Rajaleidja keskuse karjäärinõustajaga. Psühholoogilist abi saab Süda-Eesti Sotsiaalkeskusest või Rajaleidja keskusest.

Vestlusest õppegruppide juhiga selgus, et koostöös põhikooli ja lastevanematega on hetkel kindlaks määratud 14 HEV õppijat, kuid õpetajate hinnangul on neid ÕKRis rohkemgi. Info erivajaduste kohta selgub õpingute alguses, kuid esmane pilt tekib juba vastuvõtuvestlusel. Sellest teavitatakse ka õpetajaid. Esimene temaatiline koolitus õpetajate jt töötajate toetamiseks toimus 2016. a, nt õpetati lihtsustatud õppematerjalide koostamist, 2018. a oli sisekoolitus õpilaskodu töötajatele, 2019. a kaardistati koolitusvajadus ning 2020. a kevadel tuleb 3-päevane HEV õppuritega toimetuleku koolitus õpetajatele. Peamiste tugimeetmetena kasutatakse praegu õpiabi, vajadusel lisakonsultatsioone ning mõnel juhul individuaalset õppekava.

Õppegruppide meeskonnatunde tugevdamiseks korraldati 2019. a esmakordselt kõikidele ehitusviimistluse ja teedehitaja esimese ja teise kursuse õppijatele Valgeranna seikluspargi külastamine. Väga populaarseks on osutunud riigikaitse õpetus esimesel kursusel. Koolis tegutseb ka õpilasesindus (ÕE). Vestlusel osalenud ÕE esindaja ei osanud määratleda ÕE rolli koolis. ÕE pole kaasatud kooli juhtimisse, vaid tegeleb ürituste korraldamisega.

ÕKRis rakendatakse varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamist (VÕTA) vähe ning taotlusi on esitanud enamasti kutsekeskhariduse õppekaval õppijad. Vestlusest õppijatega selgus, et gümnaasiumijärgne õppija on rakendanud VÕTAt gümnaasiumis õpitu arvestamiseks. ÕKRI andmete põhjal on kõik esitatud taotlused heaks kiidetud. VÕTA taotluste arvust annab ülevaate tabel 5.

Tabel 5. Ülevaade VÕTA taotlustest

	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Avalduste arv	7	3	2	5	0	1	3

RAHULOLUNÄITAJAD JA ÕPINGUTE KATKESTAMINE

Õppijate rahulolu uuritakse igal aastal toimuvate rahuloluküsitluste abil. Rahulolu **õpikeskkonnaga** on viimasel kolmel aastal olnud väga hea (eesmärk >4,0) ning see on sihipärase taristu ja õppevahendite arendamise tulemus.

Tabel 6. Õppijate rahulolu õpikeskkonnaga

Õppeaasta	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Rahulolu	3,52	3,66	3,69	4,24	3,93	4,38

Õppekorraldust on hinnatud tõusvas trendis alates 2015/16. õa-st ning hinnangud ületavad sellest hetkest ka seatud sihteesmärgi, milleks on >3,7 (tabel 7).

Tabel 7. Õppijate rahulolu õppetöö korraldusega

Õppeaasta	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Korraldus	3,25	3,53	3,24	3,97	3,79	4,08

Õppurite rahulolu **praktikakorraldusega** on perioodil 2016-2018 tõusnud (vastavalt 3,2-lt 4,2-le, kuid koolipoolset tegevust hinnatakse kokkuvõttes tagasihoidlikult (vastavalt 3,36 ja 3,85). Rahulolu on seejuures kooli keskmisest madalam.

Õppurite rahulolu **tugiteenustega** uuritakse samuti rahuloluküsitluse käigus. Kooli andmete põhjal on 2019. a tugiteenuste kättesaadavusega rahul 86% õppuritest. Rahulolu tugiteenuste kvaliteediga tulemused ei kajasta.

Positiivsena saab välja tuua rahulolu **infoliikumisega**, mis on 4,17 ja ületab kooli keskmist (3,86). See on nii tänu ÕKRI suurusele, oma õppehoonele kui ka headele ja vahetutele suhetele ÕKRI personaliga. Nii eneseanalüüsi aruanne kui ka vestlused tõendasid, et ÕKR on rahulolu kasvu nimel vaeva näinud, mida tõendavad ka eespool esitatud näited.

Õpingute katkestamise näitajad on eneseanalüüsi aruandes esitatud valdkonnapõhiselt (Tehnika, tootmine ja ehitus), mis ei anna konkreetset pilti ÕKRI kohta. Pigem võib lähtuda tabelis 2 esitatud õpinguid alustanute ja katkestanute statistikast. Selle põhjal on näha, et katkestamine varieerub erialade lõikes ning on üldiselt suurem kutsekeskhariduse õppekavadel. Põhjused on erinevad, nt vilistlased nimetasid põhjustena praktika ajal tööle asumist ja eriala sobimatust. Tugitalituse juht nägi peamiste põhjustena motivatsiooni puudumist ja õppijate tausta, lisaks toodi välja elukorralduse muutusi.

ÕKRis rakendatakse õpingute katkestamiseks küll erinevaid meetmeid, nt õpinõustamine ja arenguestlused, kuid kokkuvõttes pole väljalangevus vähenenud, vaid jäänud stabiilseks. Tugitalituse juht nentis vestlusel, et kõrgete väljalangevuse näitajatega on lepitud ning väljalangevus ei takista õppetöö arengut, sest sisuline õpega toimetulek pole õppijatele probleem.

PARENDUSTEGEVUSTE ANALÜÜS

Enesehindamise aruandes on ÕKR välja toonud neli parendusvaldkonda: materiaal-tehnilise baasi õppematerjalide jätkuv kaasajastamine; praktikakorralduse parendamine; töökohapõhise õppe kvaliteedi tagamine ning väljalangevuse vähendamine. Parendustegevused hõlmavad kolme viimast, jättes välja õppematerjalide jätkuva kaasajastamise. Praktikakorraldust kavandatakse parendada ettevõtete praktikajuhendajate praktikajuhendi täiendamise ja kontrolltesti koostamise kaudu elektroonilises keskkonnas, tagades sel moel juhendajate koolitamine/nõustamine. Tähtaeg ja vastutaja on määratud. Töökohapõhise õppe kvaliteedi tagamist kavandatakse parendada tööandjatega kirjalike kokkulepete sõlmimise kaudu ehk tegevuste korrektse vormistamise kaudu. Tähtaeg ja vastutaja on määramata. Väljalangevuse vähendamiseks keskendutakse kutsekeskhariduse õppekavadel õppijatele neis meeskonnatunnet suurendades ja seda ühisürituste korraldamise kaudu iga õppeaasta algul. Vastutajad on määratud.

Hindamiskomisjon leiab, et esitatud parendustegevused on liiga kitsad, et katta kogu parendusvaldkond, piirdudes igas valdkonnas ühe tegevusega. Komisjon leiab, et oluline on vaadata töökohapõhise õppe kvaliteedi ja praktikakorralduse parendamisel koostööd tööandjatega laiemalt.

Järeldused

Tugevused

- Erialade populariseerimiseks ja õppijate leidmiseks tehakse koostööd erinevate osapooltega ja kasutatakse mitmekesiseid turundusvõimalusi, tänu millele on hinnataval perioodil ÕKRis õppijate arv tõusnud.
- Õppetöök on kasutusel kaasaegne õppekompleks ja väga heal tasemel materiaal-tehniline baas, mis võimaldab edukalt pakkuda nii taseme- kui täiendusõpet.
- Toimiv koostöösuhete ehitusmaterjalide tarnijate ja tootjatega, kes sponsoreerivad õppetööd materjalidega, ja pakuvad lisaks ka uute toodete koolitusi.
- Õppijate arvamust õppetöö kohta arvestatakse õppe läbiviimisel, mis näitab õppijate kaasamist õppeprotsessi ja arendab omakorda õppijates õppimise eest vastutuse võtmist.
- ÕKRis rakendatakse õpiväljundite paremaks saavutamiseks aktiivselt lõimitud õpet, peamiselt lõimitakse üldharidusõpet erialateemadesse.
- Õppetöös kasutatavad õppemeetodid on mitmekesised ja vaheldusrikkad, mis aitavad hoida õppijate huvi õpitava vastu.
- Õppekavarühmas panustatakse järjepidevalt õppijate sotsiaalse keskkonna arendamisse, et luua õppijates meeskonna- ja ühtekuuluvustunnet.
- Kooli tugipersonal on motiveeritud ja pühendunud ning koostöös õpetajatega on saavutatud ÕKRI õppijate ja HEV õppijate eesmärgipärane toetamine.
- ÕKRI sihipärase töö tulemusel on õppijate rahulolu õppkeskkonna ja õppekorralduse, tugiteenuste kättesaadavuse ja infoliikumisega kõrge ja ületab sihteesmärke.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitus selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks

- Praktika ei toimi eesmärgipäraselt ja süsteemselt:
 - Koolipoolsed juhendajad ei jõua õppijate praktika ajal ettevõttesse. Komisjon leiab, et õppijate praktika ajal on vajalik külastada praktikaettevõtteid.
 - Ettevõttepoolsete praktikajuhendajate koolitamine ei ole süsteemne. Komisjon soovib koolitada ettevõttepoolseid praktikajuhendajaid, kutsudes neid vähemalt kord öö jooksul neile sobival ajal kooli, tutvustada neile ÕKRI õpikeskkonda ja suhelda nendega vahetult.
 - Kõik õppijad pole teadvustanud oodatavaid praktika õpiväljundeid, praktikapäevikud ja enesehinnangud on pealiskaudsed ning ei toeta õppimist. Komisjon soovib selgitada õppijatele nende individuaalse praktikakava koostamise kaudu praktika eesmärke ja õpiväljundeid ning praktikadokumentide täitmisel pöörata rohkem tähelepanu nende sisulisele poolele, eriti et praktikapäevikutes ja enesehinnangutes oleks analüüs, kuna formaalselt täidetud praktikadokumendid ei toeta õppijate arengut.
 - Praktika eristava hindamise puhul ei ole hindekriteeriumid selged ega mõõdetavad ning võtmepädevuste hinnangukriteeriumid ei eristu õppekava tasemeti.

Komisjon soovib praktika hindekriteeriumid sõnastada selgelt ja mõõdetavalt ning võtmevädevuste hinnangukriteeriumide sõnastamisel lähtuda EKRI tasemest, millele õppekava vastab.

- Praktilise töö keskkonnas ei ole õppijatele tagatud turvalised õpitingimused (töö-, tule-, seadmeohutus), töö- ja tuleohutusnõuded ei ole täidetud.
Komisjon peab oluliseks, et praktilise töö keskkonnas oleks tagatud turvalised õpi- ja töötingimused töö-, tule-, seadmeohutusnõuete täitmise kaudu. Komisjon leiab, et ÖKRI personal peab täitma tööohutuse ja töötervishoiu ning keskkonna nõudeid, andes sellega eeskuju õppijatele ning nõudma ka õppijatel nimetatud nõuete täitmist.
- Väljalangevuse vähendamiseks rakendatud meetmed ei ole oma eesmärki täitnud.
Komisjon soovib senised meetmed kriitiliselt läbi vaadata ja uurida häid praktikaid neis kutseõppeasutustes, kus väljalangevuse näitajad on madalamad.
- E-õppe pakkumine on vähene ja see ei toeta õppijate digipädevuste arendamist.
Komisjon soovib võtta üheks ÖKRI eesmärgiks e-õppe arendamist, sest e-õppe aitab mitmekesistada õppe läbiviimist ning arendada õppijate digipädevusi.

Arenguvõimalused

- Kuna praktika ajal ei saa tööandjad õppijatele alati tagada kvalifikatsiooni saavutamiseks vajalikke töid, nt betonelementide montaaž, betoneerimistööd, suurte ehitusmasinatega töötamine, soovib komisjon koolil kaaluda koostöös teiste kutsekoolidega (nt Viljandi, Pärnu, Rakvere) ühise õppepolügooni loomist, kus õppijad saaksid selliseid töid harjutada. Järvamaa KHK-s on selleks väga head eeldused nii asukoha kui materiaal-tehnilise baasi näol.
- Komisjon soovib rakendada välispraktikatel ECVETi süsteemi, mis tagab kooli ja välispartnerite vahel tihedama koostöö ning lihtsustab õppijate teises keskkonnas omandatud ja hinnatud õpiväljundite arvestamist, tunnustamist.
- Kuna õpilasesindus ei ole kaasatud ÖKRI ja seeläbi kooli juhtimisse, soovib komisjon õpilasesindusele selgitada selle eesmärki ja ülesandeid ning kaasata esindust edaspidi läbi sisuliste teemade arutelu nii ÖKRI kui ka kooli juhtimisse.
- Komisjon soovib korrigeerida iseseisvate tööde juhendeid ja koostada need nii, et õppija saab selgelt aru, mis on tema ülesanne, mis on töö eesmärk ja väljund, mis on hindamis- ja hindekriteeriumiks ning kuidas ta tagasisidet saab.

3.3 Õpetajad¹

Hindamiskriteeriumid

1. Õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;
2. Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavade, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

¹ Õpetajad on antud dokumendi kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt).

ÕPETAJATE KVALIFIKATSIOON JA KOOSSEIS

ÕKRI õpetajate arv vastab hetkel õppekavade rakendamise vajadusele ning seda kinnitati hindamiskülastuse vestlustel. Siiski tunnistas juhtõpetaja, et personalist on puudus praktika korraldamisel. ÕKRiga seotud kutseõpetajaid on 8 ja üldainete õpetajaid 6. Lisaks põhikoosseisulistele õpetajatele kaasatakse spetsiifilisemate teemade õpetamiseks käsunduslepinguga ka praktikuid. Vestluses vilistlastega selgus, et erialal töötavatel vilistlastel ei oleks midagi selle vastu, et anda oma panus kooli õppetöösse, kuid kool ei ole selle vastu huvi tundnud (osa valdkondi on rohkem seotud hooajalise tööga, nt teedehituse valdkonnas töötajatel on õppeperioodil vaba aega).

Viimasel kolmel aastal on ÕKRI tööle asunud noored kutseõpetajad ning kutseõpetajate keskmine vanus on 49, mis on võrreldes varasema perioodiga madalam ja seega jätkusuutlikum. ÕKRI kutseõpetajad viivad lisaks tasemeõppele läbi ka täienduskoolitusi ning saavad selle eest lisatasu.

Nii eneseanalüüsi aruandes kui hindamiskülastusel toimunud vestlused kinnitasid, et õpetajatöö mahud ja ametikohad on planeeritud. Arvestades aga ÕKRI plaane praegust õppegevust laiendada, nt hakata ehitusviimistluse ja teedehitaja õppekavadel pakkuma ka mittestatsionaarset õppevormi ning koostada uusi tasemeõppekavasid (kalkatuseehitaja tase 4, lamekatuseehitaja jne), on tulevikus praeguse meeskonna suutlikkus õppemahu suurenemisel siiski kaheldav. Vestluste põhjal kooli töötajate ja juhtõpetajaga oli samuti ilmne, et praeguseks välja kujunenud ÕKRI juhtõpetaja töökoormus ja vastutusala on liiga suured, mistõttu kannatab töö kvaliteet, nt praktikakorraldus.

Kutseõpetajate kvalifikatsioon vastab 100% nõuetele, ületades arengukava eesmärgi. Kutsetunnistus on viiel kutseõpetajal. Eneseanalüüsi aruande kohaselt toetab kool erialaste kutseksamite sooritamist. Konkreetsed toetusmeetmed siiski aruandest ja vestlustest õpetajate ja juhtõpetajaga ei selgunud, nt ei sõltu töötasu kvalifikatsiooni tõstmisest. Üldharidusainete õpetajate kvalifikatsioon vastab nõuetele 80% ulatuses.

ÕKRI õpetajad on professionaalsed ja tunnustatud, mida näitavad nii õppijate hinnangud õpetajate ainetundmisele ja teadmiste edasi andmise oskustele ning õpetamise tasemele (2019. a rahuloluküsitluse tulemused vastavalt 4,51 ja 4,63). Mõlemad tulemused on üle kooli keskmise. Tunnistuseks professionaalsusest on mitmete kutseõpetajate kaasatus kutsestandardite väljatöötamise protsessi ning ÕKRI täienduskoolituste populaarsus. Lisaks õppegevusele veavad õpetajad entusiasmist ja oma vabast ajast huviringe, nt vanatehnikaring.

Alustavate õpetajate sisseelamist toetab juhtõpetaja ning kutsekeskhariduse õppegruppides murede lahendamisel õppegruppide juhataja. Kooli tugitalitus toetab õpetajaid õppeprotsessi jooksul tekkivate, sh erivajadustega õppijatega seotud probleemide korral.

ÕPETAJATE KUTSE-, ERI- JA AMETIALANE ARENG

Õpetajate kutse-, eri- ja ametialase arengu mootoriteks on osalemine koolitustel, rahvusvahelistes projektides, stažeerimine ja tunnivaatlused. Koolituste planeerimise aluseks on ÕKRide koolitusplaanidest kokku pandud koolitusplaan, mis kinnitatakse kooli nõukogus õppeaasta alguses.

Koolitusplaanide sisend tuleb arenguestlustest, mis toimuvad juhtõpetaja ja kutseõpetajate vahel. Koolis on selleks 2018. a välja töötatud vormid nii eneseanalüüsiks kui vestluse läbiviimiseks.

Koolitusplaanist selgus, et planeeritud on küll õppemetoodilised koolitused, kuid erialaseid koolitusi on vähe. Vestlusest õppe- ja arendustöö üksuse juhatajaga selgus, et kuna koolituskavad koostatakse ja kinnitatakse üks kord aastas enne õppeaasta algust, siis ei teata sel hetkel veel, kas ja missuguseid õpetajate vajadustest lähtuvalt erialaseid koolitusi eesoleval perioodil pakutakse. Seega on koolituskava planeerimisevahend ja ei näita tegelikku koolitustel osalemist. Õpetajad on koolitustega rahul, mida näitavad rahuloluküsitluse keskmised hinnad: 2017. a 4,75; 2018. a 4,3 ja 2019. a 4,5 (rahuloluküsitluses küsiti, kas kool võimaldab piisavalt täienduskoolitust ja kas osaletud koolitustega ollakse rahul).

Mitmed vestlustes osalejad tõid välja, et arendamist vajaksid oskused HEV õppijatega toimetulekuks – nii sobivate õppemeetodite leidmiseks kui ka õigete käitumisviiside omandamiseks. Probleem on oluline, kuna HEV õppijaid lisandub tasemeõppesse igal aastal ja ka täienduskoolitusel osalevad HEV õppijaid. Seni on toimunud üks koolitus 2016. a ning tuge on pakkunud tugitalitus ja juhtõpetaja. Põhjalikum Astangu Kutserehabilitatsioonikeskuse koolitust planeeritakse kevadel 2020.

ÕKR osaleb mitmes rahvusvahelises projektis ning nt 2018. a tegevuskava aruandest ilmnes, et õppeaastas osaleb rahvusvahelises mobiilsuses keskmiselt 2-4 ÕKRI õpetajat, mis ületab kooli keskmist. Rahvusvahelistes projektides osalemine võimaldab kogemuste vahetust, nt töökohapõhise õppe parimad praktikad ja õpilasvahetuse arendamist. ÕKR on seadnud eesmärgiks välisprojektide kasutamise ka stažeerimiseks, et anda õpetajatele rahvusvaheline arenguvõimalus. Stažeerimise aluseks on kinnitatud kord. Arengukavas on deklareeritud, et stažeerimine aitab hoida kursis tööturu nõuete ja tingimustega ning peab toimuma vähemalt iga kolme aasta järel.

Projekti „Praktikasüsteemi arendus Järvamaa Kutsehariduskeskuses“ (2017) raames stažeerisid kaks ÕKRI õpetajat ja tegevuskava aruandest selgub, et 2018. a stažeerisid kolm õpetajat. Eneseanalüüsiaruande põhjal jagatakse koolitustelt, stažeerimistelt ja projektides osalemistest saadud kogemusi üksteisele töö käigus, kuid vestluste põhjal on see kaootiline. Vestlusest õppe- ja arendustöö üksuse juhatajaga selgus, et õpetajate täienduskoolituste mõjusust hinnatakse selle kaudu, kui palju on täiendusõppekursusi ja õppijaid kursusel. Komisjon leiab, et vajalik on sisuliselt analüüsida õpitu rakendamist õppetöös ning kogemuste jagamine võiks olla süsteemselt planeeritud.

Õpetajate arendamiseks on koolis katsetatud tunnivaatlusi, kuid kooli nõukogu leidis, et see ei andnud soovitud tulemusi. Õpetajate seisukohast on meetod olnud uute kogemuste saamiseks üsna tõhus, kuid toodi välja, et samas võib tänu omavahelistele headele suhetele ka ilma tunnivaatlussüsteemita kolleegi tundi vaatama minna. Tunnivaatlusega jätkatakse, kuid väiksemas mahus. Vaatlemas käib ka õppegruppide juhataja, kuid pigem selleks, et monitoorida õppijate toimetulekut, et vajadusel soovitada õpetajale sobivamaid õppemetoodikaid. Vestlusest õpetajatega tuli välja, et kohati on koolis levinud arusaam, et üldharidusainete õpetajad peaksid olema kursis kõikide kutseõppega seotud valdkondadega. Siinkohal peaksid õpetajad komisjoni hinnangul tegema efektiivsemat koostööd, nt selgitama õppijatele, missugusest allikast infot otsida või kuidas organiseerida koostöö nii, et õppija küsimus ei jääks vastuseta.

Õpetajate, õppe- ja arendustöö üksuse juhataja ning arenguspetsialisti hinnangul tunnustatakse õpetajaid piisavalt nii avalikel tunnustusüritustel tänukirjade kui ka rahalise premeerimise kaudu, kuid suurimaks tunnustuseks ja toeks peavad õpetajad ise kolleegide omavahelist märkamist ja toetamist.

PARENDUSTEGEVUSTE ANALÜÜS

Enesehindamise aruandes on ÕKR välja toonud neli parendusvaldkonda: õpetajate pidev enesetäiendamine, koolitustel omandatu jagamine kolleegidega; stažeerimine Erasmus+ õpirände projekti kaudu; õpetajate digipädevuste arendamine; õpetajate eneseanalüüsi- ja oskuste arendamine. Parendustegevustena on välja toodud digipädevuste arendamiseks sisekoolitus, HEV õppijatega töötamise oskuste arendamise koolitus, õpetajate pidev enesetäiendamine ning Erasmus+ projekti koostamine.

Komisjon leiab, et parendusvaldkonnad ja parendustegevused on esitatud kohati ebaühtlaselt, nt ei selgu parendustegevustest, kuidas arendatakse parendusvaldkonnas välja toodud õpetajate eneseanalüüsi- ja oskuste arendamist kolleegidega ning missuguseid konkreetseid tegevusi sisaldab parendustegevus õpetajate pidev enesetäiendamine, mis on samal moel esitatud ka parendusvaldkonnana. Komisjon peab asjakohasteks parendustegevusteks õpetajate digipädevuste arendamiseks sisekoolituse planeerimist ja HEV õppijatega töötamise oskuste arendamise koolitust koostöös Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskusega. Nimetatud tegevuste puhul on ka vastutajad ja tähtaeg määratletud.

Järeldused

Tugevused

- ÕKRI õpetajad on kvalifitseeritud ja oma tööle pühendunud ning kollektiivi keskmine vanus on madal, mis tagab nii kvaliteetse õppetöö kui personali jätkusuutlikkuse.
- Õppijate rahulolu õpetajate õppemethodikaga on kõrge, mis toetab õppimist.
- ÕKRI õpetajad osalevad aktiivselt rahvusvahelistes projektides, mis toetab kogemuste vahetamist, üksteiselt õppimist ja õppemethodikate arendamist.
- Juhtõpetaja isiklik panus ÕKRI toimimisse on suur ning juhtõpetaja on aktiivne ja avatud ning seadnud endale isikliku missiooni ja visiooni viia pakutava õppe kvaliteet riigi parimaks.
- Üldharidus- ja erialaõpetajate tihe koostöö, mida mõlemad pooled kõrgelt hindavad ja vajalikuks peavad.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitus selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks

- Personali planeerimine ÕKRI arengutest lähtuvalt ei ole piisav, sest õppetegevuse laiendamisel, mittestatsionaarse õppevormide sisseviimisel ja ka uute tasemeõppekavade loomisel kasvavad õpetajate töö maht ja juhtõpetaja koormus ning komisjoni hinnangul pole senise koosseisuga võimalik senist õppekvaliteeti tagada.

Komisjon soovib õppetegevuse laiendamise eesmärgist lähtuvalt suurendada ÕKRI personali, sest juba hetkel on näiteks praktikakorraldus puudulik ja vajab täiendavat tuge.

- Koolitustelt, stažeerimistelt ja projektides osalemistest saadud kogemusi jagavad õpetajad kaootiliselt. Koolituste mõjusust hinnatakse kvantitatiivselt, mitte kvalitatiivselt. Komisjon soovib rakendada koolituste ja stažeerimise käigus omandatu mõjususe ja tõhususe hindamist, et analüüsida omandatu rakendamist õppetöös, ning kogemusi süsteemselt jagada.

Arenguvõimalused

- Komisjon soovib vaadata üle juhtõpetaja töökoormus, mis komisjoni hinnangul on liiga suur ja millega võib kaasneda läbipõlemisoht. Koormuse vähendamisele aitaks komisjoni hinnangul kaasa teiste üksuste ja ÕKRI töötajate suurem kaasamine, koostöö tõhustamine ja/või personali suurendamine ÕKRis.
- Kuna ÕKRI toetusmeetmed õpetajate kutse-, eri- ja ametialaseks arenguks ei ole selged, nt motiveerimine kutseeksamite sooritamiseks, soovib komisjon luua õpetajate erialaseks ja tööalaseks toetamiseks läbipaistev motivatsioonisüsteem.
- Komisjon soovib teha suuremat koostööd ÕKRI vilistlastega, kaasates neid oma valdkonnalaadest kogemustest rääkima ning pakkuda vilistlastele võimalust kooli õppetöösse oma panus anda, et tuua kooli veel enam erialast oskusteavet, vilistlaste arendusettepanekuid ja läbi nende edulugude ka õppijaid motiveerida.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused ehituse ja tsiviilrajatiste õppekavarühma osas

Peamised järeldused

Tugevused

- Õppekavarühm toetub õppetöö arendamisel tööturu-uuringutele, tööandjate tagasisidele ja teiste huvigruppide ootustele ning partnerlussuhete loomise ja hoidmisega tegeletakse järjepidevalt. See tagab õppe vastavuse ja arendamise vastavalt töömaailma reaalsele vajadusele.
- Õppekavarühma eripära on teedehitaja eriala, mida mujal Eestis kutseõppes õppida ei saa.
- Täienduskoolituste pakkumine on hinnataval perioodil kasvanud ja lõpetajate protsent kõrge, mis näitab, et koolitused on kvaliteetsed ja nende pakkumine on jõudnud sihtgrupini.
- Õppetööks on kasutusel kaasaegne õppekompleks ja väga heal tasemel materiaal-tehniline baas, mis võimaldab edukalt pakkuda nii taseme- kui täiendusõpet.
- Toimiv koostöösuhe ehitusmaterjalide tarnijate ja tootjatega, kes sponsoreerivad õppetööd materjalidega, ja pakuvad lisaks ka uute toodete koolitusi.
- Õppekavarühmas panustatakse järjepidevalt õppijate sotsiaalse keskkonna arendamisse, et luua õppijates meeskonna- ja ühtekuuluvustunnet.
- Kooli tugipersonal on motiveeritud ja pühendunud ning koostöös õpetajatega on saavutatud ÕKRI õppijate ja HEV õppijate eesmärgipärane toetamine.

- ÕKRI õpetajad on kvalifitseeritud ja oma tööle pühendunud ning kollektiivi keskmine vanus on madal, mis tagab nii kvaliteetse õppetöö kui personali jätkusuutlikkuse.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitusel selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks

- Õppekavade rakenduskavades ei ole hindamine täielikult väljundipõhine, eristava hindamise puhul esinevad hindekriteeriumide „4“ ja „5“ puhul stampkirjeldused, mis pole konkreetseid väljundeid arvestades selged ja mõõdetavad.
Komisjon soovib rakenduskavades pöörata tähelepanu sellele, et hindamine neis oleks väljundipõhine. Eristava hindamise puhul tuleks selgelt sõnastada hindekriteeriumid, et õppijale oleks arusaadav, mis on väljundit ületav tase (mille eest on võimalik saada „4“ ja /või „5“).
- Praktika ei toimi eesmärgipäraselt ja süsteemselt:
 - Koolipoolsed juhendajad ei jõua õppijate praktika ajal ettevõtetesse.
Komisjon leiab, et õppijate praktika ajal on vajalik külastada praktikaettevõtteid.
 - Ettevõttepoolsete praktikajuhendajate koolitamine ei ole süsteemne.
Komisjon soovib koolitada ettevõttepoolseid praktikajuhendajaid, kutsudes neid vähemalt kord õa jooksul neile sobival ajal kooli, tutvustada neile ÕKRI õpikeskkonda ja suhelda nendega vahetult.
 - Kõik õppijad pole teadvustanud oodatavaid praktika õpiväljundeid, praktikapäevikud ja enesehinnangud on pealiskaudsed ning ei toeta õppimist.
Komisjon soovib selgitada õppijatele nende individuaalse praktikakava koostamise kaudu praktika eesmärgid ja õpiväljundeid ning praktikadokumentide täitmisel pöörata rohkem tähelepanu nende sisulisele poolele, eriti et praktikapäevikutes ja enesehinnangutes oleks analüüs, kuna formaalselt täidetud praktikadokumendid ei toeta õppijate arengut.
 - Praktika eristava hindamise puhul ei ole hindekriteeriumid selged ega mõõdetavad ning võtmepädevuste hinnangukriteeriumid ei eristu õppekava tasemeti.
Komisjon soovib praktika hindekriteeriumid sõnastada selgelt ja mõõdetavalt ning võtmepädevuste hinnangukriteeriumide sõnastamisel lähtuda EKRI tasemest, millele õppekava vastab.
- Praktilise töö keskkonnas ei ole õppijatele tagatud turvalised õpitingimused (töö-, tule-, seadmeohutus) ning töö- ja tuleohutusnõuded ei ole täidetud.
Komisjon peab oluliseks, et praktilise töö keskkonnas oleks tagatud turvalised õpi- ja töötingimused töö-, tule-, seadmeohutusnõuete täitmise kaudu. Komisjon leiab, et ÕKRI personal peab täitma tööohutuse ja töötervishoiu ning keskkonna nõudeid, andes sellega eeskju õppijatele ning nõudma ka õppijatelt nimetatud nõuete täitmist.
- Personali planeerimine ÕKRI arengutest lähtuvalt ei ole piisav, sest õppetegevuse laiendamisel, mittestatsionaarse õppevormide sisseviimisel ja ka uute tasemeõppekavade loomisel kasvavad õpetajate töö maht ja juhtõpetaja koormus ning komisjoni hinnangul pole senise koosseisuga võimalik senist õppekvaliteeti tagada.
Komisjon soovib õppetegevuse laiendamise eesmärgist lähtuvalt suurendada ÕKRI personali, sest juba hetkel on näiteks praktikakorraldus puudulik ja vajab täiendavat tuge.
- Koolitustelt, stažeerimistelt ja projektides osalemistest saadud kogemusi jagavad õpetajad kaootiliselt. Koolituste mõjusust hinnatakse kvantitatiivselt, mitte kvalitatiivselt.

Komisjon soovib rakendada koolituste ja stažeerimise käigus omandatu mõjususe ja tõhususe hindamist, et analüüsida omandatu rakendamist õppetöös, ning kogemusi süsteemselt jagada.